

 Na koňské vtipy do Kyjova! (str. 6)

30. 4. 2009

pÚvodní obálka / *Dereš Fedora Vico* * Do archívu / M. K. Č.: O cartoons a ČUKu ve Fóru * Zo (starej) pošty / *Vicova cesta do ZSSR* * Malá recenze na... / *Dereš ...a nikdy*

e-GAG

inak! * ČUK / Už bez Strašnova; Finance Prahy na dětskou soutěž; Pozvánka na Salon *a na křtiny* * GAG / Opravy-omluvy * *Ze světa / Hamada, Kotrha* * Kdy Kdo Co Kde (a) Proč / Prvomájoví *Koně v Kyjově; Jiří Hiršl* aneb ČUK-men *ze Slovácka; Kounovského soc-demští politici; Jiří Slíva* křtil své věty *na akademii* * **Citát týdne /**

Tomáš Hanák o humoru v ČT * **Komiks-News #111** * Příloha / Pozvánka do SI * **Výsledky / Turecko** * **Propozice / Bulharsko, Turecko, Belgie, Španělsko** * **KALENDARIUM...**

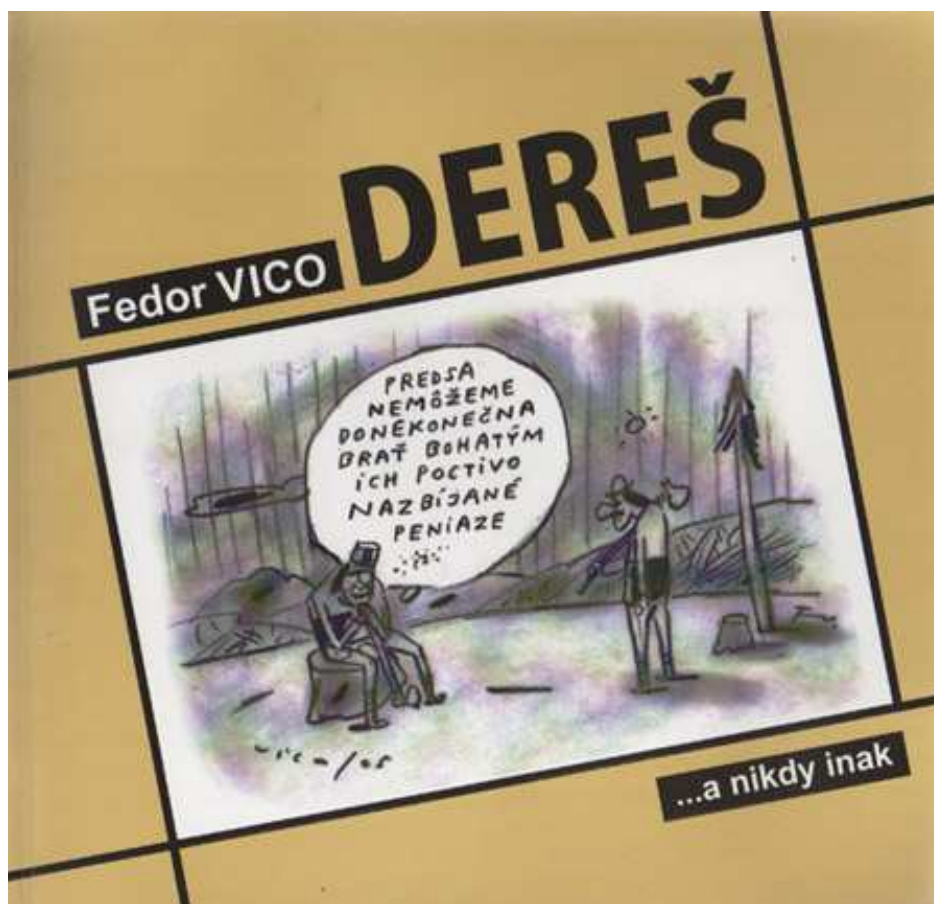
Týdeník České unie karikaturistů * VII. ročník *
(Zprávy ČUK č. 327) <http://cuk.dreamworx.cz>

Číslo 09 / 18

OBRÁZKY: VICO, HIRŠL, KOTRHA, HAMADA, CABU, HANÁK, VANĚK, KRÁL, KOUNOVSKÝ, KOHLÍČEK, SLÍVA...

pÚvodní anonce na... / *Fedor Vico: „Dereš ...a nikdy jinak“*

Křtiny alba Fedora Vico *„Dereš ...a nikdy jinak“*

se konají porůznu. Ty české budou **v Praze** první úterý měsíce května /máje/ v rámci Salonu kresleného humoru na stejné téma. Kniha, shrnující (celo)životní autorovo dílo na jedno jediné (životní) téma, zde má být dle dosavadních informací k dostání.

Ti šetrnější si budou moci dole v Mánesu prohlédnout alespoň výběr z obrázků, kopií z knihy za skly Salonu.

Přijdou tak ale o poutavé dopro-

vodné texty, jimiž se publikace liší od běžných sbírek kreslených vtipů. Nejenom příběh o prvním „zrušeném“ vydání díla v roce 1969 v rámci pokusu o knižní edici týdeníku Roháč...

Více o díle si přečtete na str. 2 - 4 v „Malé recenzi na Dereš“ od Ivana Hanouska

Malá recenze na... / **Fedor Vico: „Dereš ...a nikdy jinak“**

Pro někoho (ve světě československé a později slovenské karikatury neznalého) to může být objev a překvapení. Pro jiného (v žánru čs. a slovenské cartoonistiky sběhlého) svátek.

Vydání **Derešů Fedora Vico** je za:

a) událostí v tomto žánru na slovenském knižním trhu; za

b) zadostiučiněním autorovi - vždyť je to výsledek jeho zvilosti, s níž se pokoušel po desetiletí vydat sebrané vtipy na toto výsostně politické a také bytostně slovenské téma; a je to

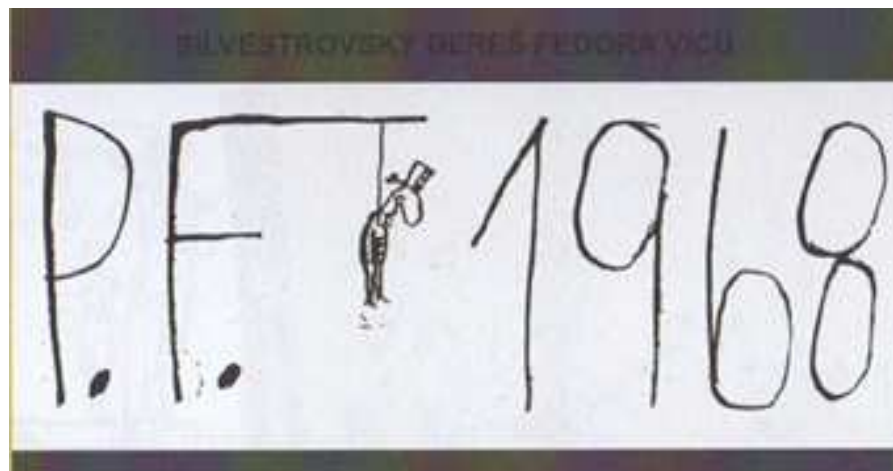
c) pokus zdařilý. Kniha překračuje obvyklé hranice albíček vtipů na téma, ale ještě ke všemu má význam autorské monografie s 333 kreslenými vtipy a třicítkou fotografií. Můžeme si nyní tyto tři písmena rozvést do slov a vět, ale nechtějte na roztěkaném recen-

zentovi, aby se držel přesně pořadí.

Začněme

fakty o publikaci:

Má tvar pověstného „čtverce na ležato“ (20,5 x 21,5 cm) a rozsah 144 + 4 strany. Vtipy jsou černo- (občas i šedo-) bíle tištěny, tak jak ty „dereše“ po léta vycházely (i nevycházely) a jak je známe z četných výstav. Co

víme, je jich řada překreslena, ale některé jsou přetisknuty a dýchá z nich dobová patina. Druhá teplá barva, použitá v knize, není žlutá (jak bychom pode Vicových katalogů *Zlatých soudků* nebo *Bumerangů* čekali) ale jakási kafebraundožlutozelena, netřeba snad přesně charakterizovat neboť ji vidíte na přetisku obálky (viz GAG str, 1). Odstín barvy je zvolen tak akorát pro rámování na bílém papíru kreslených vtipů, černobílých snímků i textů, z nichž některé jsou tištěny v negativu - s ohledem na staré oči jen ta kratší povídání. Bíle na černém jsou tištěny i předsádky - složené ze strojopisů posudků nejvyšších soudruhů k Vicově tvorbě. Brožovaná kniha (pochází údajně z prvních cvičných výtisků) nevydržela obhroublé zacházení při skenování a mnohočetné listování recenzentovo a poněkud se ve hřbetě rozkládá - také folie ze zadní obálky se na okrajích odlepuje.

Kde publikace vyšla? V tiráži se dočteme: Vydalo **Vydavateľstvo Anna Nygyová** ve spolupráci s **Pivnou galériou**, Prešov 2008 (nedočteme se tedy, že kniha vyšla až v dubnu 2009). Autoři se tu uvádějí takto: Vybrali a zostavili: Miroslav a Fedor Vico. Sprievodný text: **Miroslav Vico**. Grafická úprava: **Fedor Vico**. Reprodukcia kresieb a počítačové spracovanie: **Bohdan Vico**. Fotoreprodukcie: **Gabriela Kutajová** a **Jakub Vico**. Jazyková korektúra: **Annamária Temkovitzová**. Tlač: **Kristína Droscová**, Sabinov. Přečteme-li ještě vydavatelku Nagyovou, je poměr Vicovcov a žen v tiráži 4:4 (s malým příklonem k Vicům - vždyť jméno jedné z dam lze číst i (Temko-) Vicová).

Pevně semknutá bratrská dvojice F. a M. Viců se podělila o textovou a obrazovou část, ale je nutno doplnit, že dalších autorů zmíněných a citovaných v knize je celá řada (skoro by to chtělo jmenný rejstřík, když už chybí obsah. Souvisí to s tím, že dost v Česku oblíbený způsob „*nasypeme stovku vtipů a požádáme Hornička, Nepila, Švandrlíka, Kobru... o vtipné úvodní slovo o humoru či autorovi*“, zde nebyl použit. (I když ani to vtipné slovo od **Tomáše Janovice** v závěru nechybí). Texty jsou zasvěcené, chronologicky i věcně řazené. Dohromady tvoří až nečekaně přesný vhled do situace ve slovenském humoru za poslední půl století - už proto, že nejde o obecný rozklad, ale o ostrou, důkladnou sondu v jediném místě - na příkladu jednoho autora. Obdobnou roli v Česku sehrála jediné publikace „Haďák“

Ljuby Horákové. Navíc jde v případě „Derešů“ o dokumenty, nikoliv o poněkud zkrášlené či přímo zkreslující vzpomínky pamětníků. V tomto směru jsou určující posudky a dopisy z roku 1969 a následné normalizace.

krývku hlavy, již se odlišoval od Surovce a ostatních zbojníků. Všichni však tehdy měli oproti současným figurkám mnohem větší nosy, kresby byly obvykle jasně černobílé, bez dnešních šedých typicky vicovských prstových rozmazanin (čti: stínů).

(Na obr. vlevo ten horní je jedním z vůbec prvních fórů, prostřední je první obrázek nové rubriky v Roháči, dole je už dereš posrpnový)

Zajímavým zdrojem poznání /pro mladší generaci historiků/ může být i prognostické Vicovo „P. F. 1968“ - (viz obr. na předešlé straně). Přišlo lednové plénum ÚV KS, pražské jaro zavanulo až k východní hranici a Vico (tak jako *Hadák* či *Jiránek* v Praze) se svým ironickým pohledem slavil na stránkách novin nezapomenutelné, byť krátké, hody.

Ale schylovalo se nejen k zásahu sovětských tanků, ale i k tisku prvních knižních „Derešů“. V albu na to vzpomínají **Pavel Taussig** (redaktor *Roháče* v letech 1964 - 1968) a tehdejší zástupce šéfa *Roháče* **Ladislav Szalay**. V předvečer 21. srpna 1969 vyšly v praž-

Nás, jako Čechy, tedy ty, kteří nešli /mimo pár svobodnějších chviliek/ s dobou a s Dikobrazem, může těšit, že podstatná část Vicovy tvorby našla v 80. letech úrodnou půdu v české půlce ČSSR (*Salony* v M. B., časopisy *Krkonoše* a *Stadión*). Další etapa, ta „rehabilitační“ po roce 1990, je spjata s neustálým snažením (ne vždy marným) o vydávání satirického časopisu *Bumerang*, ať už samostatně anebo v podobě přílohy jiného periodika.

Nemíníme zde prozrazovat všechny ty pozoruhodné životní peripetie, které autora obnažují (kdo by si rád nepřčetl řádky o Vicově pití, o jeho fotbalovém usilování, o rozvodu apod.) ani vás nechceme ochudit o vlastní objevování zajímavých úkazů ze slovenské politicko-kulturní scény a cenzurních zásahů, které známe i z Prahy (vždyť to byl jeden stát). Kdo si chce tohle vše připomenout, nezbyvá, než aby si knihu pořídil.

Vybíráme zde jen pár zajímavých poznámek, pořízených během listování:

Knížka **Fedor Vico DEREŠ (...a nikdy jinak)** vyšla u příležitosti: 320. výročí narození **Juraja Jánošíka**, 295. výročí popravy **Juraja Jánošíka** a 40. výročí vstupu vojsk **Varšavské smlouvy** do Československa.

Album prostupují četné (možná jich je stovka!) citace z cestopisného románu „**Uhorský Simplicissimus**“ (1683, znova vydán v r. 1964). Jeho děj spadá do období, kdy se Uhersko téměř úplně krylo s územím dnešního Slovenska (v Maďarsku byli Turci). Na str. 8. - 9. je zachycen jak obrázek z *Roháče* - rubriky „**Noví autori na pokusnej vlne**“ (1960), tak počátek **rubriky „Dereše“** (*Roháč* číslo 39. v září 1965).

Už tehdy měl vůdce zbojníků typickou po-

ském *Mladém světě* /byl zde managerem východoslovenský rodák *Miki Prusák*/ Vicovy vtipy na zadní stránce s textem, který anoncuje (navrhuje) knižní vydání. (Další vtipy od F.V. vyšly ve ilegálních zvláštních vydáních MS v prvních dnech okupace).

Album přináší Vicovu koláž - **titulní list z Roháče** (18. 9. 1968) - 1. číslo po potlačení kontrarevolúcie. Co se dělo poté (úspěšné výstavy, překreslování vtipů, vynechávání slov v obláčcích, zákazy publikování, domovní prohlídky, vydání a pak rychlé stažení prvního svazku edice *Roháče* „**Dereš**“ - stál 14 Kč!) - to vše najdete v nové knize. Nad vtipy na chvíli v této části nabývají převahu i sílu **kopie dokumentů** (viz obr. odebrání trvalé turistické doložky k pasu), **dopisy** z redakce, ÚV KSS, ze sekretariátu **Vasíla Bilaka**...- přetištěno jich tu je asi patnáct. Té době se věnují také Fedorovy texty, publikované nedávno v příloze *Pravdy* „**Kumšt**“ pod hlavičkou „**Na čo myslí Fedor Vico**“ (znáte z GAGu). Tedy ty, týkající se předmětných let a tvorby vtipů. Z obrázků se toho času zachovaly novoročenky a snímky řezbářských děl.

Ale pomalu se opět zjevují i fóry zbojnické, stěhují se do Prahy a do českých výstavních sál - nastává totiž **perestrojka**. Vico vydává fotbalové stolní kalendáře, účastní se úspěšně **Emila Stadiónu** a v r. 1989 v něm získává nejvyšší ocenění

(v albu je fotka Vica se **Zátopkem**). *Ernest Svrček* je asi v pozadí výstavy „Jánošíkovských“ vtipů Vica v *Brezne*. Miro tu zmiňuje nové pokusy Fedora vnutit se do normalizovaného *Roháče* (přes Mirem ve vlaku objeveného nějakého progresivního soudruha) i za smutnou cenu ilustrování rubriky „zahraniční politika“. Ale dlouho to nevydrželo, přišel opět šlus...

Dereše se vrátily **do Roháče až v roce 1990** - ale jen do 23. 12. 1991, kdy týdeník zanikl. S koncem společného státu zanikla i Vicova účast na titulní straně nově založených celostátních **Lidových novin**, kde mezi autory jmen **Jiránek, Renčín** a Vico - znamenal od půlky roku 1990 slovenskou přeponu.

Dereše se pak potloukaly po výstavách v Česku i v Prešově, v nízkonákladových periodikách (*Aréna, Mosty*...) až se konečně usídlily ve svém - ve Vicově čtrnáctideníku **Bumerang**. Slogan zněl: „*Bumerangy všech krajín, vráťte sa!*“ a časopis se sice občas vrátil, jenže ne na dlouho. Posledními vtipy v albu jsou dereše na polistopadová aktuální témata.

(Viz oba obrázky na této straně)

Ale ono to vlastně platí i o těch předchozích. Vždyť valné většině fórů vybraných do knihy se může s pochopením zasmát kdokoliv ještě dnes, kdy původní konkrétní impuls už dávno halí *hmla* zapomnění.

Album končí **snímky z rodinného alba**, kde se akcentuje rusňácký původ autora (na jednom je zachycen Fedor na vernisáži výstavy ke svým šedesátinám ve stejném kabátě, jakým ozdobil oslavu *Jiráňkových* sedmdesátin v Praze. I výraz má stejný, jen šála je jiná) Pokud si myslíte, že toho bylo řečeno až dost, máte pravdu. Ale zdaleka ne všechno. Před závěrem mám ještě povinnost oznámit, že u nás vyšlo pár moc hezkých a poctivých knih z oblasti našeho žánru. Po „*Hadřákoví*“ a novějším *Matuškové „Usmívání“* i velký *Slíva* a některé *Nepraktovské* sbírky. A tak je docela fajn, že recenzent nemusí v e-GAGu chválit jen zahraniční vydavatelské počiny (byť ty knihy, co přivezl z Polska a čekají ještě na posudek, vypadají velice slibně, očekáváme také netrpělivě monografii BabuSCHEKA!)

Poslední - byť důležité - sdělení, jsme si ponechali na konec. Víte vůbec, co to znamená „**Dereš**“? (V knize je to prozrazeno mj. na str. 83.) Nejlepší a nejrychlejší správnou odpověď ocení edYtor vzácnou publikací cartoons.

Ivan Hanousek

Kresby: **Fedor Vico**

ČUK / Strašnov ukončil členství

Milý kolego, z osobních důvodů končím své členství v ČUK. Možná bych rád vlastnil své obrázky z "putovní" výstavy "Zrušme komunisty", o jejichž vrácení jsem se marně snažil.... s pozdravem a k případnému zaslání:

Jindřich Strašnov, Polská 12, 405 02 Děčín VI

Milý kolego, Tvoje sdělení mne nepotěšilo, nicméně mi nezbývá než je vzít na vědomí. Děkuji Ti za Tvůj dosavadní podíl na činnosti ČUK a přeji Ti do dalšího období mnoho inspirace a radosti z tvorby.

Břetislav Kovařík, předseda České unie karikaturistů

Na snímku: **Jindřich Strašnov** (vpravo) s **Josefem Kučerou**

Pozn.: Škoda, že kolega Strašnov neuvedl, u koho se o vrácení obrázků snažil. Jinak však slouží za příklad: loučí se, máje své příspěvky za dosavadní období řádně uhrazeny. (G)

Zatvařte se vesele: ČUK s grantem pro „Kysele“

Hl. město Praha ve svém usnesení č. 506 z 21. 4. 2009 udělilo partnerství soutěži ČUK, o. s. pro děti „*Netvařte se kysele a malujte vesele*“ a schválila přiděl finančních prostředků na její technické zabezpečení v rámci pořádání akcí ve volném čase v r. 2009.

Celkem jde o peníze ve výši 210 000 Kč ve formě darů pro čtyři žadatele, z toho **10 000 Kč** je pro Českou unii karikaturistů. V kolonkách jsou uvedena tato čísla: Celkové náklady: Kč 47 000,- / Návrh 33 000,- / Přiděleno 10 000,-. Podepsáni: MUDr. Pavel Bém, primátor hl.m. Prahy a JUDr. Rudolf Blažek, náměstek primátora hl.m. Prahy. (r-jd, foto: archiv G.)

Salon: „Dereše“ Fedora Vico

V úterý 5. května 2009 v 17 hodin se koná v pražském Klubu Mánes na Masarykově nábřeží Salon Fedora Vico u příležitosti křtin jeho díla „Dereše“ - viz recenzi v tomto čísle. Mimo knihy bude k vidění také řada zbojnických obrázků přímo za skly v sálu. O den dříve, v pondělí 4. 5. 2009, se v 18 hodin v Modrém sále Slovenského Institutu v Praze 1, Jilská ul. č. 16, konají pražské křtiny tohoto alba. **Viz příloha Gagu.** Jak se praví na pozvánce: „*Vicova kniha nie je len albumom vtípkov, ale vďaka sprievodným textom, ktoré sú srovnateľné s kreslenými Derešmi, je aj pohľadom na možnosti kresleného humoru a satiry na Slovensku v danom spoločenskom období.*“ (g)

K vidění: Koně kreslení i opravdoví!

Už zítra budou vyhlášeni vítězové společné soutěže Klubu kyjovských koňáků a ČUKu o nejlepší výtvarný vtip na téma „Koně“. Plakát, který na zu událost zve, vidíte vedle. O průběhu jednání jury, v níž zasedl mj. jihomoravský kolega **Jiří Hiršl**, jsme psali (a fotili) v minulém čísle. V příštím čísle se dozvíte, kteří karikaturisté získali pět cen (tři od odborné poroty, po jedné od starosty a od diváků, účastníků výstavní vernisáže).

Výstava, kterou byste si neměli (alespoň vy z okolí Brna či Zlína) ujít, je umístěna v krásném prostoru základní školy Komenského (Újezd) v Kyjově a představuje všechny vtipy, poslané 44 účastníky z Čech a ze Slovenska do této soutěže. (r)

Jiří Hiršl - nenápadný tvůrce

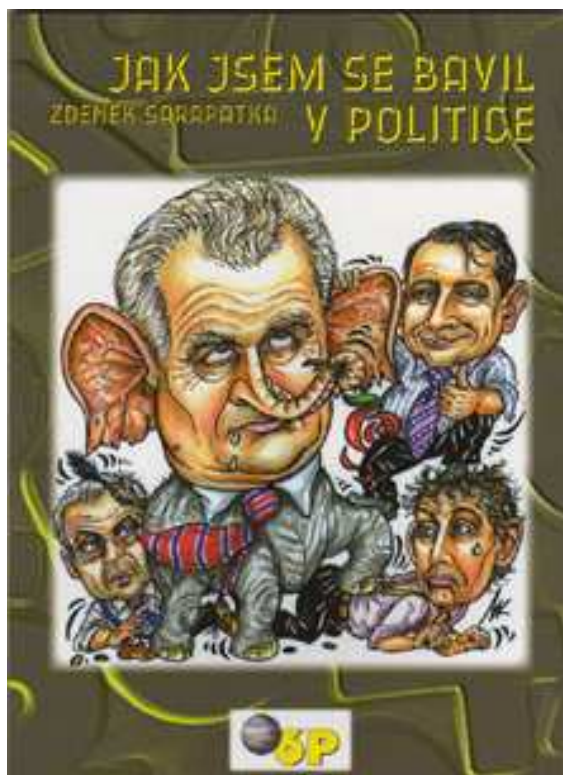
Tak jako většina našich vzdálenějších, obvykle moravských členů, je také Jiří Hiršl pro pražského karikaturistu nejspíš pouze jménem z rubriky členských kontaktů. Anebo spíš jménem autora „trvalého“ p. f. s táckem, na nějž za číslo 200 připisuje Nový rok nové čárky. Tedy

víc jménem než známou tvář (hodlá to však prý napravit už na letošní Valné hromadě).

Ve svém působišti, jímž je *Břeclav, Hodonín, Strážnice* - prostě tam, kde se už nechodí v neděli na rynek v slováckých krojích - ho znají především jako autora typických kreseb. Hiršl není zdejší rodák, ale s krajem srostl a na jeho obrázky narazíte v řadě místních tiskovin nejrůznějšího druhu. Všelijakou dosavadní akcidenční grafiku (začal na „stará kolena“ pracovat v řádném zaměstnání na zdejšímu kulturním poli) doplňuje kreslením pro místní noviny Hiršlovu velikonoční obálku třeba nese zpravodaj města Strážnice „*Strážničan*“ z dubna 2009. Pro Lednicko-valdický areál nakreslil půvabný prospekt „*Dyje, řeka mnoha zážitků*“ s obrázkovou mapou dolního Podyjí (věřili byste, kolik různých Dyjí mezi Novomlýnskou nádrží a soutokem s Moravou pod Břecaví teče?). V Hodonínském deníku vycházející úterní sešit *Slovácko* (založeno 1907) určený pro Hodonínsko, Kyjovsko a Veselsko zásobuje náš kolega anketními odpověďmi od různých (jím vyfotografovaných!) obyvatel na otázku, kterou pro ně sám připraví. (Ta, s níž přišel v Kyjově na členy jury „koňské“ soutěže, se samozřejmě týkala humoru). Ale též svými kreslenými vtipy (v čísle z 14. 4. t. r. jsme objevili dva; jeden z nich přinášíme) Vtipné jsou i ex libris, jež Hiršl setrvale kreslí a pro zájemce tiskne (**viz:** Ex libris *slivovicové* likérky *Rudolf Jelínek*) (ih)

Kresby: **Jiří Hiršl**

Milan Kounovský kreslí politiky

Vydání první, březen 2006, stojí v tiráži výtisku, který jsem koupil minulý čtvrtek. Cena neuvedena, ale koupil jsem druhý výtisk odshora ze sloupku nabízeného v Levných knihách ve Spálence za **Kč 9,-**. Fakt je, že stát Kč 11,- neměl bych ji, byť asi do sbírky každého řádného sběratele obrázkového humoru náleží. Útlý (64 str.) svazek fejetonů *Zdeňka Šarapatky* (v r. 1990 ředitel polygrafického učiliště, posléze politik, poradce *Miloše Zemana* - větší známosti došel ve Strakovce při odhalování pomlouvačného pamfletu na Buzkovou) totiž ilustroval portrétními karikaturami politiků **Milan Kounovský** (o tom nevíme nic, než že politiky kreslí pro nějaké inzertní noviny). Z obálky (**viz!**) si můžete udělat o jeho tvorbě dost ucelený obrázek - „Bimbo“ + další tři premiéři ČSSD jsou ve větší míře zastoupeni i uvnitř svazku (také Březina, Dostál a pár dalších. Šloufa jsem nenašel, anebo ho nepoznal). Celkem 16 karikatur (právě z nich je smontována obálková kresba) začíná Zemanem a končí právě Šarapatkou, vyvedeným Kounovským, jako jediná, přes celou stranu /koho knihu ilustruješ, toho portrét vzývej/.

Dílo samo se nazývá „**Jak jsem se bavil v politice**“ a je to snad zábavné pro ty, kteří od začátku soudí, že politiku dělají strašné osoby. Pro ostatní je to šílené čtení. Pokud jde o kresby, nevím, zda bychom na výboru ČUK neměli problém s přijetím po léta kreslicího autora za kolegu. Nedošel totiž od prvního pokusu o maturitní tablo své třídy o moc dál. Ale asi by prošel, s nadějí, že ho styk s výtvarníky spolu s články edytora zkultivují. A ještě pro pořádek: vydala Firma **6P** - Petr Novotný s. r. o. (ih)

Dvě Slívovy miniatury na AV

Křtiny **Divných zpráv Jiřího Slívy** proběhly 21. 4. t. r. na prezídiu AV - uváděli je hned dva prezidenti AV - Pačes jako odstupující a Drahoš jako designovaný. Kdyby to tak mohl vidět Slívův tehdejší ředitel z Ústavu pro filosofii a sociologii ČSAV **Radovan Richta**, jemuž před třiceti lety utekl ke cartoonistice! Vzápětí vyšla recenze K. Kadlecové v týdeníku **Reflex** - bohatě ilustrovaná ukázkami z knížky. Píše se

Většina moderních včelstev udržuje instituci královny již jen formálně.

tu mj.: „Po výboru kreseb a „poezie malých forem“ Co dřív a aforismech **AKADEMIE VĚT** vydává rovnou další knížku. **DIVNÉ ZPRÁVY** vám doplní informace, které čeští novináři – a dokonce i ti z Reflexu – trestuhodně zamlčeli. Ze světa vědy, techniky a přírody dezinformuje Jiří Slíva“. Kresba: **Jiří Slíva** (Divné zprávy)

Ze světa / **Kotrha; Hamada**

Gallery of Lubomir Kotrha / Slovakia - tak to stojí (i s těmi hvězdičkami) nad obrázkem (viz vpravo) na portálu Syriacartoon. Jen málokdo ze slovenských anebo českých autorů kresleného humoru se prosazuje na různých světových cartoonistických stránkách, které (nejspíš bezplatně - ale také bezhonorářově) nabízejí své stránky kvalitním karikaturistům.

Adresa:

<http://www.syriacartoon.com/gallery/gallery-LubomirKotrha.htm>

Good Bye Salah Hamada (1960-2009)

Posledního března 2009 zemřel sudánský cartoonista Salah Hamada (vlevo) na srdeční infarkt. Plným jménem Salahaddeen Salemm Hamada se narodil v Alžírsku v r. 1960. Žil ve východním Sudánu v městě Ruofaa, vystudoval Collage of Fine Art (malířství) 1976 - 1980, publikoval v řadě novin, psal i satirické sloupky a vydal dvě úspěšné knížky.

Kresba: Saleh Hamada (Sudan) - ze soutěže Aydin Dogan v Turecku.

Připravujeme:

Přiletěl jsem včera večer z Anglie. Mám tady teď nějakou kvaltovku, ale hned po ní snad o tom něco napíšu, bylo to zajímavé. Doufám, že tentokrát to nedopadne jako s tím Holandskem, kdy mi napsaný cestopis shořel i s počítačem.

Miroslav Barták

Cítát na tento týden / Tomáš Hanák: Bez smajlíka se v ČT nelze zasmát

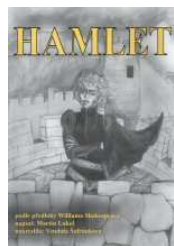
„Nedokázal jsem ale vysvětlit, jaký druh humoru to je. To, že herci hrají vážně a humor je tam ukrytý. Oni ale všude musí mít *smajlíka*; všem potřebují říct - pozor, je to humor, jinak by prý diváci byli zmateni a nepřijali by to.“

Tomáš Hanák

(o své nabídce parodického sitcomu pro Českou televizi; Respekt č. 09-52, str. 47)

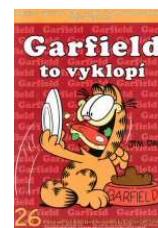
KomiksNews #111

Minulý týden by sice oslavil krásné 445. narozeniny a 393 let již uběhlo od jeho smrti, dodnes však Shakespeare připadá umělcům z nejrůznějších oborů dostatečně provokativní, aby se s jeho dílem pokoušeli znovu a znovu po svém popasovat. Nejinak je tomu u komiksářů. Nakladatelství Albatros dokonce zavedlo zbrusu novou edici *Manga Shakespeare*, kde hodlá představit nejznámější mistrova dramata v japonském stylu manga. Autorkou další z řady komiksových adaptací **Romea a Julie** je britská ilustrátorka Sonia Leong. Nešťastné milence z Verony přestěhovala do Tokia, Julii do módní čvrti Šibuja, Romea pak navlékla do atraktivního kabátu slavné rockové hvězdy. Montekové a Kapuleti jsou zneřáčené klany japonské mafie Jakuzy. Dvoustránkovou brožovanou publikaci formátu A5 kupujte svým málo kulturním příbuzným a známým právě teď. Dalším pánem na holení bude Richard III.

Svůj amatérský 32-stránkový komiksový pokus na motivy dramatu **Hamlet** se kdo ví proč rozhodli oficiálně vydat scénárista Martin Lukeš a kreslířka Vendula Šafránková.

Ale pojďme se bavit. Zatímco Jim Davis už je s vydáváním svých sebraných Garfieldů někde u čtyřicítky, u nás se příznivci nenažraného žlutého kocoura právě dočkali sešitu číslo 26 s názvem **Garfield to vyklopí**. Zatímco do sebe vyklopí plnou misku milovaných lasagní, na nás čeká plná náruč vtipů a zábavy, jelikož jeho páníček Jon Arbuckle a pes Odie jsou stále stejně vděčnými terči jeho žertíků, jak jsme zvyklí.

Na malé příznivce Spider-Mana zase v knihkupectvích čeká knížka **Spider-Man**. Obsahuje dva komiksy (Já, ještě! a Velká Gobliní válka) a ještě spoustu dalších informací o životě pavoučího muže i jeho úhlavních nepřátelích.

A k novinkovým komiksům na českých pultech ještě rád přidávám novinku na DVD. Po veleúspěšném tažení světovými biografiy a filmovými festivaly se na tomto nosiči konečně objevil animovaný film **Persepolis**. Strhující autobiografický příběh íránské umělkyně Marjane Satrapi bojující proti předsudkům ve své rodné zemi i na Západě doporučuji všem, které zaujal stejnojmenný komiks nebo černobílý animák, ale hlavně těm, kteří Persepolis dosud neobjevili.

Organizátoři festivalu krátkých filmů v italském Bolzanu potvrdili i pro letošní ročník svůj vřelý vztah ke komiksu, když vyhlásili soutěž pro komiksové autory z celého světa. Zásadní podmínkou je, že se soutěžní díla obejdou bez klasických komiksových bublin i jakýchkoliv dalších textů. Na příběhy srozumitelně vyprávěné jen pomocí obrazu čekají v Itálii do půlky srpna. Více o soutěži s názvem **Bolzano Comics** [zde](#).

Šedesátiny minulý týden oslavil Američan **John Ostrander**, původně divadelní herec, dnes skvěle zavedený komiksový scénárista. Padesáté narozeniny měl francouzský komiksový výtvarník **Al Civial**.

Vhrstí

Kolik vznešených řečí se už nadělalo kolem výtvarného humoru, a přitom díla tohoto druhu jsou někdy až k smíchu...

Dá se vůbec žít bez humoru? Určitě ano. Takový motýl, komár, nebo vepř – ti snad ani nevědí o jeho existenci. A nikterak jim nechybí. Chtělo by se říci: Taky že se dlouhého věku nedožijí. Ale ona ho nepotřebuje ani želva, ani třeba želví dvojice nebo i větší skupina želv, a v některých případech dokonce ani člověk. No, nejsme všichni Horníček. Nejspíš to tak vždycky bylo, je, a zůstane. Naštěstí ten zbytek lidí určitou vnímavost k humoru obecně má.

Na tom světě

Když se stane, že nějaká receptura buřta nebo syrečku obdrží certifikát „nezaměnitelnosti“, nechť ho má. Je to vlastně dobře. Mám však pochybnosti, že by podobně uměle mohl být nějak kodifikován často slýchaný pojem „typicky český humor“. Vycházím z empirie, že „...co Čech, to jiný Čech.“ (Totéž pochopitelně platí i pro Islandčany – a nejen pro ně.) To sice můžu dokázat jen do té míry, do jaké mi to může někdo vyvrátit, ale je to tak. Originalita humoru je zkrátka výsledkem individuálního (i když Jára C. by možná napsal multiindividuálního) autorství, a nikoliv nějakého Made in ..... . Přičemž je samozřejmě zachována možnost částečného ovlivnění lokálními, stejně jako dobovými, kulturními, zvykovými a společenskými jevy.

Výtvarný humor

Zdá se však, že proti nápaditým výtvorům s puncem humoru hrají přesilovku rozmáchlé kampaňovité billboardakce, při kterých je kromě zboží nebo informace prezentován nelaciným způsobem laciný nápad. Výjimky existují – a jejich působivost se pak automaticky násobí, asi tak jako radost v podobenství o návratu ztraceného syna.

V komunitě tvůrců graffiti vznikají kromě „jiného“ i legální a vizuálně zajímavá díla. Zatím však vše nasvědčuje tomu, že i pro nejbližší budoucnost zůstane pro většinu autorů uznávaným platidlem spíš charakter sprejopisu než námětová vtipnost. No - dobře.

Do komůrky toho nejortodoxnějšího umění nebývá humor moc vpouštěn. Zároveň je pravda, že na její okénko taky neťuká. Přesto je možné se s nesamoučelným humorem setkat, ať už v galeriích nebo ve formě Street artu, ať v dílech trvalých nebo „jednorázových“, ať třeba na hradě, nebo v podhradí.

Obrazy, plastiky, instalace, kresby i ilustrace obohacené o jemnou významovou „nečekanost“ jsou jednou ze součástí výtvarnického světa. A někdy - zdaleka ne vždy - se to stane: Nádhera! Parádissimo! Vyloupenutá perla! Takový (...teď by měla přijít zdobnělina od slova zázrak)! Ten úžas ani nemusí trvat dlouho, ale stojí za to. Všechno ostatní je v té chvíli tím vjemem jakoby vindousovitě překryto, utlumené, potlačeno a odlehčeno. (Kdo ví, proč se vlastně jeden z hormonů vyvolávající dobrou náladu nazývá serotonin...). A to je právě posláním opravdového kumštu.

Cartoons

Tradiční a solidní výtvarnou disciplínou je kreslený humor, ve světě rozšířený pod pojmem Cartoons. Tato dílka představují nikdy nekončící řadu kombinací výpovědí, přičemž obě základní výpovědní ingredience – výtvarné pojednání a originální „napadení“ myšlenkou – nemusejí vykazovat znaky spojených nádob. Přestože se jedná o výtvary s efektem jiskrného okamžiku, je v některých obsažen potenciál dlouhodobějšího účinku, odvozený od toho, na které „šprušli“ kvalitativního žebříku výtvor stojí.

Žánrové pole Cartoons není nijak omezeno a jsou na něm k vidění brázdy aktuální i intelektuální, jednoduché, satirické, skorogeniální, tmavočerné, politické, quazisituáční,

spotřební i nadčasové. A někde na okraji až slzotvorně primitivní, což v daném případě vůbec není synonymum pro „jednoduché“.

Množství obdělávaných brázd potvrzuje, že svoboda slova nějak žije a dýchá, a to dokonce i tam, kde slova vůbec nejsou. Přesto je v říši českomoravských medií znát útlum zájmu o tento segment kultury. Že by jedním z důvodů byl fakt, že v době, kdy k požárům jezdili místo hasičů požárníci, byl kreslený humor zatlačen do role slouhy? Stejně jako ta media...?

Spolektivní činnost

Autoři Cartoons ve světě mají své organizace, v ČR je to - od loňska už plnoletá - Česká unie karikaturistů (ČUK). Ta je zakládajícím členem České unie výtvarných umělců. Na Slovensku mají SUK.

ČUK pořádá výstavy, soutěže i jiná setkání (včetně mezinárodních) tvůrců, zajišťuje potřebné prostory a vydává doprovodné katalogy, a to nejen pro svých cca 100 členů. Místo jmenovitého seznamu všech členů budiž uvedena tato potěšující (a překvapivá?) zpráva: Ve spolektivu ČUK jsou – ano, skutečně jsou – i dámy! To ovšem vůbec nesouvisí s faktem, že každoročně je někdo z členstva slavnostně vyznamenán Řádem bílé opice...

Ovšem nejen lidské bytosti bývají vyznamenávány tímto vzácným řádem – viz foto „Zajíček s Opicí a s Kobrou“.

Unie rovněž vydává svůj e-pravidelník s informacemi, názory a ukázkami kreseb s rafinovaným názvem e-GAG. A jestli v něm náhodou nepřevládá stavovská sebechvála? Samozřejmě. Každý týden. To musí. Ale prostor pro uveřejnění textu i polemického je tam taky.

Na některé otázky poskytl odpovědné odpovědi **Ivan Hanousek**, znalec, archivář, novinář, kritik a historik, místopředseda ČUK, edYtor e-GAGu (to „Y“ není překlep, tak to uvádí on sám), zkrátka člověk, který ví o Cartoons všechno (to „všechno“ není překlep, tak si to myslí on sám...).

Jak je to u nás s periodiky Cartoons v t-formě? Jsme v tomto smyslu země malá, nebo jen zpozdilá?

Periodika „Cartoons“ v tištěné podobě u nás neexistují. Posledním takovým byl týdeník KUK v letech 1990-1991. Vycházejí ovšem poslední dva měsíčníky pokládající se za humoristické, kde výtvarný humor převládá nad psaným. Oba tituly jsou pro otrlejší povahy, byť jeden je pro otrlíky intelektuální (tzv. „černý humor bez tabuizovaných témat“ - navazuje nevědomky na tradice předválečného „Trnu“) a druhý naopak pro burany libující si v tzv. „nováckém“ humoru. V tomto směru nejsme nijak výjimeční, neb někdejší tzv. satirické týdeníky východního bloku dávno zanikly a na Západě zanikly i tradiční časopisy jako londýnský Punch i proslulé tituly jako frankfurtský Pardon; udržely se jen švýcarský Nebelspalter a berlínský Eulenspiegel - oba však z týdeníků slevily na měsíčníky. Podíváme-li se však více na jihovýchod, zjistíme, že řada humoristických časopisů vychází v Turecku nebo v Íránu.

V různých městech světa existují – a nadále vznikají – stálá muzea kresleného humoru. Nechybí tomu českému nějaký trvalý, kamenný prostor?

Také ČUK má existenci stálých prostor pro „cartoons“ jako svou trvalou vizi. V poslední době se jedna z možností nabízí – v jihočeském městě, výtvarné legraci už nyní velice nakloněném. A vůbec nikomu by nevadilo, že by nešlo o vlastní muzeální budovu, ale jen o jeden prostorný sál.

Jak je to s pojmem „karikaturista“? Není to slovo v názvu ČUK pro laika matoucí?

Ano, je velké neštěstí, že český jazyk nevygeneroval jiný (jednoslovný) termín pro žánr zvaný obecně „cartoons“. Asi všichni cítíme, že ten původní francouzský kořen „caricare“ sedí spíš pro portrétní nebo politickou karikaturu, ale nikoliv pro kreslené vtipy. Proto se nabízejí různé „názvotvorné“ možnosti, z nichž zatím žádná nevypadá ideálně. Širší „výtvarná publicistika“ se hodí spíš pro novinovou kresbu; název „výtvarný humor“ zase může

sedět i na tzv. vážné malíře, kteří se humoru v dílech nevyhýbají, ale kterým by se zařazení mezi autory žánru cartoons nezamlouvalo. Samotné slovo „vtipy“ má větší přesah - tak se přece běžné říká i anekdotám... Kreslený humor navíc už ani není jen kreslený, mohou sem patřit i koláže. A stále častěji jde o díla nekreslená, nýbrž malovaná, montovaná, dolepovaná, ba i plastická. A hlavně: dnes už dokonce spíš vytvářena s pomocí grafických programů kdesi v hlubinách PC. Takže třeba ani neexistují v materializované podobě originálu jinak než jako tisky (ty se pak musí alespoň ručně signovat a číslovat počet autorských výtisků jako třeba u litografií). Ve světě, kde už se definitivně usadila angličtina, nic jiného než pojem „cartoon“ nenajdete - stačí když si kliknete na google a máte před sebou desetitisíce odkazů. Není tedy vyloučeno, že se, jako se už stalo v Česku i v jiných oblastech života, jednou bude říkat legračním obrázkům podivným slůvkem „kártůn“.

Takže zpět k otázce: přestože jsme Českou unií karikaturistů, jsme začleněni do dříve evropské, nyní světové FEderace Cartoonistických Organizací (FECO).

Kresby v. r.

Grafiky jako takové mají svou hodnotu (= cenu). Cartoon má taky svou hodnotu – coby originál. Coby ruční práce (brrr...). To ovšem srovnávat nelze. V poslední době ale vytvářejí někteří kreslíři svá díla s pomocí PC. Už z principu by tak vlastně měla vznikat vyšší kvalita, než u kresby klasické. Nebo ne? Určitě však je lepší možnost srovnávání. Ty kresby vypadají tak hladce, dokonale, jakoby čistotně, až sterilně.

Nejlepší je zeptat se na to kreslíře, ilustrátora, lodního oceánoplavce, zástupce českých cartoonistů ve FECO, vskutku nadnárodního umělce **Miroslava Bartáka**.

Vzniká při zpracování kresby pomocí počítače zároveň s vyšší kvalitou i vyšší hodnota?

Počítač je jenom nástroj jako tužka a ačkoliv se pokrok nedá zastavit a počítače se budou používat čím dál víc, kdo nemá nápady (jinými slovy svůj názor), toho počítač z bryndy nevytáhne.

A ještě: Když mám slova docela rád, a přitom kresby mám raději beze slov, je to snad diagnóza? Nebo mám zůstat klidný?

Kreslený humor beze slov a slova používající jsou dvě dosti rozdílné kategorie (ač jsou obě zahrnovány do je dna ho žánru) a není tedy divu, že někdo má raději ten, druhý zase onen. Připouštím ovšem, že po období velikánů kresby beze slov dochází na tomto poli k útlumu, snad pro všeobecnou nechuť k přemýšlení. Neboť kresba beze slov má mnohem blíže ke kouzlu poezie a její konzumace je náročnější.

Prezentace ČUK

Tuzemské společné výstavy samotných členů ČUK se konají na různých místech. V Praze prakticky průběžně – m. j. formou vyhlášených Salonů (už 368!), v současné době v sueterenním prostoru někdejšího Klubu výtvarných umělců Mánes. V dalších městech probíhá každým rokem několik nepravidelných jednorázových, ale i putovních výstav. Jeden z katalogů, pořizovaných při těchto příležitostech, byl už od začátku zpracováván se záměrem věnování výtěžku z prodeje na konto Paraple. Tak vznikla v roce 2005 unikátní průřezová **Encyklopedie českých karikaturistů**. V jejím názvu „Prazdroj českého kresleného humoru“ se odráží i tehdejší příkladná spoluúčast jednoho nejmenovaného plzeňského pivovaru, a. s.

Členové ČUK se rovněž nepřehlédnutelně zúčastňují výstavního dění ve světě, podobně jako Mistři ze zahraničí v ČR. V obou případech je organizační i materiální zajištění samozřejmostí – včetně vernisáže na odpovídající úrovni. A pokaždé když se unie podívá, kolik že sponzorů se přetlačuje ve frontě za jejími dveřmi, zjistí že žádný, a že tudíž zase už má před sebou shánění.

Zasvěcená odpověď je od předsedy ČUK **Břetislava Kovaříka**, aktivního (neznamená to, že vytváří pouze akty) karikaturisty, též portrétisty, porotce a obhospodařovatele nevyhnutelné klubové byrokracie. Které výstavy s mezinárodní účastí organizuje ČUK?

Česká unie karikaturistů neorganizuje jenom samotné výstavy, ale i mezinárodní soutěže v kresleném humoru, se kterými je samozřejmě vždy spojena výstava nejlepších prací. Ty největší jsou dvě, shodou okolností obě bienále, takže si navzájem vůbec nekonkurují, ale střídají se. Je to Bienále v Písku a Humorest v Hradci Králové. Obě soutěže se opírají o silnou podporu místní samosprávy a dalších institucí, v Hradci Králové například tamního

muzea. V Písku se navíc v letech, kdy tam není bienále, organizují mezinárodní setkání vybraných kreslířů z Evropy a tuzemska, u jejichž příležitosti je také otevřena výstava, věnovaná vypsánému tématu. To letošní neslo název „Setkání s Múzami“ a bylo po všech stránkách velmi inspirativní. ČUK pořádá i časté výstavy „bilaterární“ společně se slovenskými karikaturisty a její členové se účastní celé řady výstav mimo republiku.

Partnerství s FOR ARCH

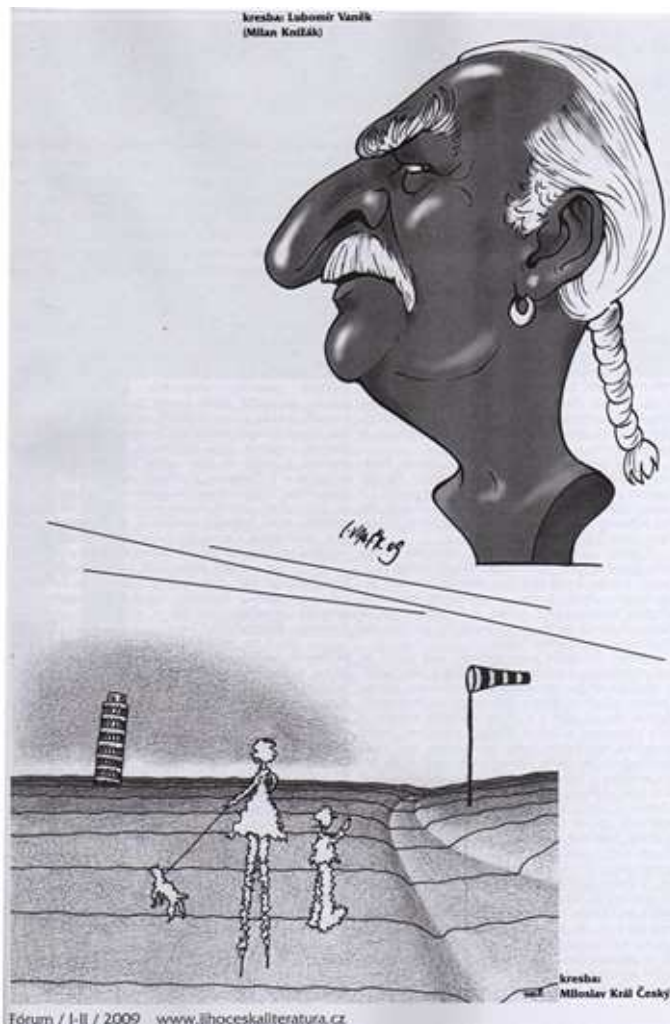
Náročnější akce mívají často afinitu k náznakům nejisté perspektivy. Ty právě v tomto období krouží kolem pořádání doprovodných tematických výstav Cartoons – Fórum pro FOR při mezinárodním stavebním veletrhu FOR ARCH v Praze. Stvořitelem této už tradiční soutěže je architekt **Aleš Vyjídák**, kreslíř, sochař a neúnavný adjustátor. Jemu položená otázka zněla:

Představ si, že jsi chytil rybkou, která ti může splnit – jelikož je pouze bronzová – jen jedno jediné přání. Jaké by bylo? A abys to neměl tak lehké, nemělo by se to týkat těch obligátních obrázků Kulhánkových...

Aby se lehce sháněli štedří spozoři...

Černý + humor

Entropa je jen jedna. To je dost malá cifra proti tomu, kolik je na ni názorů. Na přílohových stránkách GAGu proběhla k tomuto tématu zajímavá e-polemika umělců z ČUK. Např. následující pohled na počátek entropické epizody měl výtvarník, pozorovatel a kořtovatel Evropy, zachovalý osmašedesátník (v tom roce se totiž pouze narodil), kreslíř a ilustrátor **Jiří Košťál**:

V době mediálních šoků je těžké něčemu oponovat, protože v tu chvíli se člověk stává minimálně zapšklým staromilcem, v horším případě stranickým idiotem. Černý je černý, ale v žádném případě nevybočuje ze stáda černobílých ovcí. Potřebuje být vidět, podobně jako kdejaká hvězdička ze superstar. Někdo by namítnul, že tento exces vidí celý svět. Ovšem svět proti nekonečnu je také pouho-pouhá vesnice.

Pro objektivitu bych chtěl říci, že Černého plastika se mi líbí. Tím jsem chtěl říct, že to neobdivuji, ale líbí se mi to. Ano, líbí se mi ten kýč, podobně jako mám rád Jacksona Pollocka, kterého mi připomíná svojí tvorbou nescetněkrát moje žena, když zdobí tekoucím cukrem sladkou placku. Řekl bych, že Černý je na úrovni profesora Knížáka. Jeho práci ohodnotí pouze čas, a ten mlýn sice mele pomalu, ale jednou domele.

Měl jsem teď možnost pobývat chvíli v zemi, kde před pár lety v jiném městě, v rámci stejného programu, pobýval i Černý. Za tu chvíli jsem také mimo jiné pochopil, že umění nemusí být vždy originální, že některým konzumentům stačí pouze extravagantnost a exotičnost, kterou může ohromit své blízké. Snad proto dnes tak frčí čínská moderna.

Zkrátka lidé chtějí něco, čemu sice vůbec nerozumí, ale vypadá to jako seriózní umění. Nemějte strach, kreslený humor do toho vzorce nezapadá. Není totiž dostatečně "seriózní".

Každý z nás určitě jednou v životě viděl v nějaké televizi, nějaké ty "legrační" ptákoviny. Kdy skrytá kamera šmíruje nic netušícího člověka, který se lekne, když na něj někdo zpozoruhou vybafne. Směšné, že??? Tak takhle funguje tzv. gerilová reklama a šokující umění. Někoho napálit, aby se jiný smál.

Poslední záležitostí jsou finance, které sice Černý slíbil vrátit, ale jak bylo správně řečeno, Guggenheimovo muzeum vše bohatě kompenzuje. V normálním bussinesu by mělo platit, že pokud někdo nedodrží zakázku, musí ještě platit vzniklou škodu. Ovšem kdo ohodnotí morální škodu? Kde je ta škoda? Existuje vůbec?

Nechtějme pokutovat kdejakého muzikanta, který zahrál falešně.

A teď trochu jinak: Jak vidíš coby zasvěcenec diagnózu a prognózu českého časopisu SORRY?

Někdy nic moc, mohlo by být lepší. A prognóza... Věřím, že bude lepší.

V čem se osobně cítíš jiný po té stáži ve Švýcarech než před ní?

Po Švýcarsku jsem tak stejnej, že jsem snad nikdy stejnější nebyl.

Paralelní trendy

Za jakousi sestřenicí *cartoons* je možno považovat komiksovou tvorbu. Její tuzemský boom (možná spíš boom-baac) je mně osobně trochu záhadou, ale celkem ji neznám. Dokonce i staříček *Ivan Klíma* se dopustil úvahy, zda tento „nový“ způsob vyjadřování nebude někdy náhradou psaného textu... Hm, on tak moc nový zase není.

Asi málokdo by chtěl odpírat zajímavé komiksy dětem (všech velikostí). Někdy ale zahlédnu věci určené nepochybně těm ostatním lidem, převážně odněkud prozíravě převzaté konzumní stripy, a kroutím hlavou - jinou než tou, která by to zasloužila. Např. stripová trojice pokud možno skoro stejných a triviálních obrázků s anonymně satirickým starodikobrazovým komunálně-zaměstnaneckým námětem – ale teď pravdu: Nerozumím tomu.

Někde jsem četl jakousi redefinici komiksu: „...mladé, dynamické, atraktivní a univerzální medium schopné nést jakýkoli obsah.“ To je vlastně výstižné.

Vše mi může vyvrátit nebo upřesnit (případně i odsouhlasit) docela mladý, d., a., a u. autor komiksů a scénářů. Je činorodý a má přehled. Jeho jméno je redakci známo, uvádím ale pouze značku – **Vhrstí**, pod kterou tvoří.

Mýlím se, když mi připadá, že u některých striposeriálů (pochopitelně nejde o tvé) je určitý stupeň prvoplánové přiblblosti podmínkou vzniku?

Záleží, jaké stripy vyhledáváš. Osobně se těm tebou zmiňovaným vyhýbám (a neodvažuji se odhadovat, zda je přiblblost záměrná či bezděčná) a zajímám se výhradně o ty třeskuté vtipné a výbušně žertovné. Takovým příkladem nám budiž třeba geniální Calvin a Hobbes od Billa Wattersona.

Výstava jako trám

Ukázková sešlost evropských cartoonumělců proběhla koncem léta 2008 v Písku pod názvem *Cartoon Meeting Point*. Již podruhé. Byl připraven i doprovodný program pro hosty, takže to trvalo nikoliv 3 hodiny, ale 3 dny!

A kdo to způsobil? Pachatelé byli 2: ČUK a město Písek. Stalo se tak pod záštitou 1 poslance – *Toma Zajíčka*.

Výstava prací třinácti kreslířů, slavnostní vernisáž, kreslení na místě samém v „součinnosti“ s veřejností – to vše proběhlo tentokrát v duchu tématu „Setkání s múzami“. Přitom velice konkrétní živé Múzy byly do tohoto dění organicky včleněny už na začátku – skrze stylovou módní přehlídku salonu návrhářky *Terezy Bartákové*.

Výstavní síň s názvem **Nízké trámy** (viz foto výše) se nachází ve 3. patře vícegalerijního skvostně rekonstruovaného objektu bývalé sladovny – dnes Sladovny. Souběžně se ve Sladovně koná vždy několik dalších výstav, m.j. v Bílých trámech I a v Bílých trámech II. Kdo nechce mezi patry chodit po schodech, může jezdit výtahem. Ohleduplně ke všem návštěvníkům je vyhrazen přirozeně větraný prostor pro kouřící návštěvníky. A pověstná piha krásy? Když té kouřící podmnožině vítr a déšť poručí, aby s tím už přestali, a šli raději zase dovnitř...

Sladovna – to je razítko na potvrzení, že Písek je Zlatým městem pro múzy.

MKČ v dvuměsíčníku Literární Fórum č. I-II. 2009
(časopis pro literaturu a kulturu vydává Jihočeský klub Obce spisovatelů - obálku viz vpravo!)

Článek přetiskujeme v plném znění, protože zatím není možnost vyhledat ho na webu. Kresby k článku jsou ve „Foru“ pouze černobíle od autorů: **Lubomír Vaněk**, **Miloslav Král Český** - obě přetiskujeme, dále je v čísle ještě kresba **Jana Tomaschoffa**, **Břetislava Kovaříka** a **Jana Farkaše**, Turka **Eraye Ózbeka**, fotografie z udílení Výročních cen ČUKu **Písku a Kobrovi**. Doplnili jsme archivním snímkem z CMP ve Sladovně a a portrétem Krále od **Pavla Hanáka**. Autoři (až na Turka) poskytli svá díla zdarma.

Z pošty / Pasový náčelník (psal) Fedoru Vicovi

Okresné oddelenie pasov a víz Prešov.

Dňa 10. 12. 1969

Vico Fedor, Ul. MDŽ, Prešov

Okr. odd. pasov a víz v Prešove (...) odoprelo Vám vydanie cestovného dokladu, oprávňujúceho k ceste do ZSSR, o ktorého ste žiadali dňa 24. 19. 1969 u tunajšieho oddelenia. Sú teda zákonné dôvody, aby vydanie cest. dokladu opravňujúceho k ceste do ZSSR, bolo Vám odoprené. (...)

Náčelník: (podpis nečitelný, razítko)

Výsledky / Turecko

15. Intern. Ankara 7-77 Cartoon Festival - Turecko

Soutěže International 7-77 se v Turecku zúčastnil neuvedený počet autorů ze 67 států, kteří poslali 908 cartoons na téma děti. Zvítězil domácí karikaturista **Mehmet Altug** a získal jedinou cenu a odměnu 2000,- USD.

Jury pracovala ve složení: Tan Oral, prof. Atila Ozer, Izet Rozentel, Ercan Akyol, Kamil Masaraci, Prof. Dr. Efser Kerimoglu (Psychiatrist), Neziha Danyal (všichni z Tureck) a Willem Rasing (Nizozemsko).

První cena: Mehmet Altug / Turecko
Finalisté soutěže 7-77: Bb-BiLig / Čína; Batti Manfrulli / Francie; Nikolaj Černyšev / Rusko; Eray Ozbek / Turecko; Hakan Tekeli / Turecko; **Muhammet Sengoz / Turecko (viz obr.);** Oguz Gurel / Turecko; Peter Nieuwendijk / Nizozemsko; Ramin Rezaei / Irán; Rumen Dragostinov / Bulharsko; Sevet Yalaz / Turecko; Yoshiaki Yokota / Japonsko.

4. Intern. biennial for caricature: *Masters of caricature* Plovdiv 2009 - Bulharsko

Město Plovdiv, Regionální etnografické muzeum v Plovdivu a Plovdivský cartoonistický svaz zvou k účasti na výstavě „*Masters of caricature*“.

Téma: The Alcohol and Nations (Alkohol a národy) (Téma má tolik variant, kolik je národů ve světě. Například *Bulhaři a rakija, Skotové a whisky, Rusové a vodka* atd...)*

Počet: 1 práce

Rozměr: pouze A4 (210 x 297 mm)

Deadline: 31. 7. 2009 (poštovní razítko)

It is advisable that together with their caricatures, participants also send a photo or take-off and CV.

Jury: nominuje 5 karikaturistů, kterým bude udělen **titul**

Master of Caricature

Ceny: 0 (!)

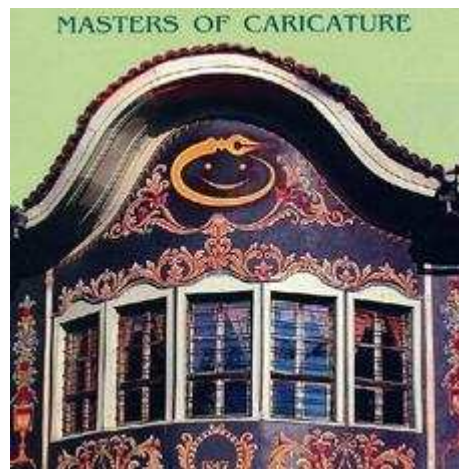
Vracení: Oceněné práce se nevracejí; neoceněné jen na písemnou žádost autorů.

The Nominated works will be kept in Works of Fine Art Stock of the Ethnographic Museum, Plovdiv.

Katalogy: Dostanou autoři prací zařazených do katalogu.

Vernisáž: 1. 10. 2009, v 18.00 h. v Reg. Ethnogr. Museum.

Adresa: Regional Ethnographic Museum, 2, Dr. Chomakov St. 4000 Plovdiv, BULGARIA

* There are lots of nations all over the world having their own favorite alcohol drink which helps them identify to the rest of the world. This special drink has a reserved place among the traditions and rituals of the community, in people's working days and holidays, in their traditional beliefs and notions. In all cases there is only one intoxicating substance-ethanol (no matter if it is rakia, palinka, tsuika, schnapps, sake, ouzo, cognac, whisky, vodka, gin, rum, tequila, etc.) and only one biological kind (Homo sapiens), but the result is such a big variety of manners. Can masters of caricature from different parts of the world join in the cross-cultural research on the alcohol?

Kontakt: Phone: ++ 359 32 626328; ++ 359 32 625257; E-mail: etnograph@abv.bg

29. Intern. Nasreddin Hodja Cartoon Contest 2009 - Turecko

"One Cartoon, Original Cartoon, The Best Cartoon..."

Cartoonisti se mohou účastnit s jakoukoliv publikovanou prací, neoceněnou na jiných soutěžích.

Téma: free (volné)

Počet: 1 práce (only one work)

Rozměr: 30 x 40 cm - jen originals.

Jméno, příjmení a adresu, telefon, a zemi původu uveďte na zadní stránce díla. Připojte krátké CV.

Uzávěrka: 31. 7. 2009

Vyhlášení výsledků: 11. 8. 2009

Soutěžní práce zůstanou v Cartoon and Humour Museum of Istanbul při Association of Cartoonists.

Katalog: Vybrané vtipy budou ve výstavním katalogu, který dostanou jejich autoři.

Výstava bude v Istanbulu a v dalších velkých tureckých městech: Ankara, Izmir, Adana a Antalya.

Ceny:

Grand Prize: 1x 4.000 \$

Honour Prizes: 4x Honour Prizes, každý po 1.000 \$

Special Prizes: zvláštní ceny od různých *establishments, associations, newspapers, art magazines, syndicates and agencies.*

Special Prizes of the Association of Cartoonists

Adresa:

29. International Nasreddin Hodja Cartoon Contest

Karikaturculer Dernegi, Alemdar Caddesi,

Yerebatan Sarnici Cikisi Sultanahmet 34122 Istanbul / TURKEY

Info: Tel: +90 (212) 513 60 61 - **WEB:** www.karikaturculerdernegi.org - **E-mail:** info@karikaturculerdernegi.org

Cartoonale Brugge 2009 „Krizel“ - Belgie

Soutěž pořádá: Cultural Department of the City of Bruges, A.C. 't Brugse Vrije, Burg 11, 8000 Brugge (Tel: 050/44 82 84, Fax: 050/44 82 80, E-mail: dirk.van.royen@brugge.be).

Jury: 3 členové jmenovaní městem.

Ceny: 1. cena: 1000 euro, 2. cena 500 euro a 3. cena: 250 euro.

The three prize-winning cartoons will become property of the Municipality of the City of Bruges.

Téma: Crisis! (Krizel)

Uzávěrka: 27. 7. 2009

Adresa:

College van Burgemeester en Schepenen
Dienst Cultuur
Cartoonale Brugge; Burg 12,
8000 Brugge BELGIUM

In both cases, it is recommended to put the cartoons in a sealed protective envelope bearing the words "NIET PLOOIEN – DO NOT FOLD". This will allow us to display the works in an orderly fashion.

Počet: neúveden.

Rozměr: originální kresby nebo digital prints na papíru, max. A3 (29,7 cm x 42,0 cm).

Na zadní straně cartoons uveďte: *surname and first name; full address; phone number; birth date; sex; statement whether or not the cartoon(s) should be returned.*

Vracení: *The cartoonists who stated that they wanted their cartoons returned will receive their works by post. The organizers will take care when returning the cartoons, but cannot take responsibility for any loss or damage caused by postal service. By entering the contest, i.e. by sending in one or more cartoons, each entrant agrees to abide by the contest rules.*

Výstava: od 19. 9. do 14. 10. v Hal voor Cultuur', A.C. 't Brugse Vrije, Burg 11, 8000 Brugge. Otevřeno denně od 10 do 17 hodin. Vstup volný. Předávání cen vítězům bude při vernisáži výstavy v sobotu 19. 9. v 19 h.

Info: <http://www.brugge.be/>

Graphic Humor Exhibition „THE 8 MILLENIUM DEVELOPMENT GOALS“ - Španělsko

Výstava grafického humoru a vizuálních žurnalistických žánrů je akcí k 8. Millennium Development Goals (MDG), vyhlášené OSN v září 2000 s cílem v r. 2015

Co to MDG znamená?

The *Millennium Development Goals* obsahuje 8 výzev pro vlády zemí v sociální a ekonomické oblasti.

1. Eradicating extreme poverty and hunger (chudoba a hlad)
2. Achieving universal primary education (základní vzdělání)
3. Promoting gender and empower women (gender, ženy)
4. Reducing child mortality (dětská úmrtnost)
5. Improving maternal health (mateřství)
6. Fighting against AIDS, paludism and other illnesses (AIDS apod.)
7. Ensuring environmental sustainability (životní prostředí)
8. Developing a global partnership for development

Více informací na: <http://www.un.org/millenniumgoals/>

Téma: The 8 Millennium Development Goals

Počet: Maximálně 3 práce. Každá může být věnována jednomu z osmi konkrétních bodů.

Rozměr: A4 formát (210 mm x 297 mm) a v proporcích.

Deadline: 31. 5. 2009

Ceny: ne

Text: pokud je v díle použito slovo, text musí být v jedné z těchto řečí: *Catalan, Spanish či English.*

Adresa by e-mail: odm@coordinadora-ongd-lleida.cat, to 300 dpi in JPG o JPEG format.

V tomto e-mailu musí být uvedeno: *Title of the work, name and surnames, pseudonym, address, telephone (with the corresponding international prefix), e-mail, a brief CV and a photograph or caricature of the author.*

Vracení: Ne!

Jury: *qualified specialists in Solidarity and Graphic Humor will make a selection of 50 works among the presented ones.*

Výstava: Vybrané práce na stranách International Biennial Exhibition of Graphic Humour, Catalunya. HUMORÀLIA 2009. *After Biennial, the Exhibition will be able to be itinerant.*

Katalog: Bude vydán a zasán vystavujícím /vybraným/ autorům

Více na: (<http://www.coordinadora-ongdlleida.cat>) a na webu Humoràlia (<http://www.humoralia.org>),

Možná návštěva na *virtual gallery with a significant sample of the received works.*

KALENDÁRIUM	MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽE 2009	DATUM	GAG č.
Póóózdě...	~~Velká led humoru~~ - Ledž, Polsko	30. 4. 2009	09-10
Květen	Aydin Dogan Vakfi - Istanbul, Turecko	1. 5. 2009	09-09
Hóóóří	Humoreix - Lleida, Španělsko - e-mail - NOVÉ!	4. 5. 2009	09-16
Pozor!!!	Posvícení v Novém Bydžově - výstava - jen ČUK	15. 5. 2009	09-15
Příhořívá...	„Bloodpad“ - Praha, Česko - jen pro členy ČUK	16. 5. 2009	09-13
	„Divadlo“ Bienále - Písek, Česko	22. 5. 2009	09-12
	<i>Universitní humor</i> - Piracicaba, Brazílie - pro studenty - <i>neu!</i>	25. 5. 2009	09-16
	„H₂O“ Grafic Humor - Genzano di Roma, Itálie	30. 5. 2009	09-11
	„Vino“ Debiut - Zielona Gora, Polsko	31. 5. 2009	09-11
	Graphic Humor Exhibition - Lleida, Španělsko - nové!	31. 5. 2009	09-18
	„Food Security“ - Turecko	celoroční	09-15
Červen	„Olive“ - Lefkoza, Kypr	1. 6. 2009	09-12
	Karikaturum - Surgut, Rusko	1. 6. 2009	09-12
	Papkiniada - Polsko	1. 6. 2009	09-14
	Gura Humurului - Suecava, Rumunsko - NEW!	10. 6. 2009	09-17
	„Dulcinea“ ; Toboso, Španělsko	13. 6. 2009	09-13
	„Security and Peace“ - Ruse, Bulharsko - Novinka!	25. 6. 2009	09-17
	DICACO - Korea	30. 6. 2009	09-14
Červenec	Productivity Cartoon Festival - Irán - nové!	2. 7. 2009	09-17
	Haifa - Izrael - NOVÉ!	10. 7. 2009	09-17
	„Krize!“ , Cartoonale - Brugge, Belgie - nové!	27. 7. 2009	09-18
	Nasreddin Hodja - Istanbul, Turecko - NEW!	31. 7. 2009	09-18
	Masters of caricature - Plovdiv, Bulharsko - NOVÉ!	31. 7. 2009	09-18

Propozice i výsledky soutěží zveřejňované v e-GAGu mají pouze **informativní charakter**. Jediným závazným zněním jsou originální texty vydané organizátory! Ve výtazích z propozic nepřebíráme body, které jsou standardní: výtvarná technika, práva pořadatelů na využití zaslanych prací k propagaci, právo pořadatele na výklad statutu soutěže, neručení za ztrátu během poštovní přepravy apod. (**E-GAG neručí za neúmyslné chyby v KALENDÁRIU**)

Týdeník **České unie karikaturistů (ČUK) e-GAG** (dříve GEK). Založen 2003. **7. ročník**. Toto je **18.** (327.) číslo (z 30. 4. 2009). Číslo **09-19** vyjde opět ve čtvrtek **7. 5. 2009**. Telefonujte na: (047) 233 343 668 * Pište na: ivan.hanousek@dreamworx.cz

GAG / Omluvy a opravy

Omluva 1: prosíme o odpuštění za chybu ve jméně kolegy Krále Českého. Všude, kde v minulém (nedejbuh i v tomto) čísle stojí psáno Miroslav, mělo (má) stát **Miloslav**. Pořádkumilovným autorům na vyžádání zašleme pro jejich archiv opravené číslo znovu!

Omluva 2: prosíme zároveň o prominutí, že jsme v upozornění na katalog Zlatého Soudku sice postřehli záměnu křestního jména kolegy **Trunečka** (nejmenuje se Miloš, ale Tomáš) ale nepovšimli si, že v tomto případě jde o záměnu příjmení kolegy **Miloše** (nejmenuje se Truneček, ale Kohlíček). Kohlíčkovu (nikoliv Trunečkovu) kresbu proto jako pokání otiskujeme - potupné je hlavně to, že dobře víme, že Kohlíček je s dlátem jedna ruka (ořezává ale spíš obří tužky pro děcka - viz soutěž *Kysele* - než obří flašky pro taťky) (Gag-men) Kresba: **Miloš Kohlíček**

V sobotu 25. 4. začalo v pražském Toulcově dvoře putovní turné výstavy **Ekofór**

Online hlasování o nejlepší vtipy začíná na adrese <http://ekofoor.brontosaurus.cz/>

V hlasování můžete dát své hlasy nejlepším vtipům v [soutěžní galerii Ekofóru 2009](#). Hlasovat můžete vždy pro 3 vtipy v každé ze tří kategorií. Online hlasování je možné do 12. září 2009. Kromě online galerie můžete vtipy vidět a hodnotit na některém z míst, kam letos do konce září zavítá [putovní výstava Ekofóru 2009](#). (30. 4. - 1. 5. Telč). Do letošního Ekofóru přišlo 533 vtipů, z toho v kategorii Stromek (do 15 let včetně) 302 vtipů (převážně organizováno školami), v kategorii Strom (od 16 let včetně) 107 vtipů a v kategorii Les (stripy) 124 vtipů. (red)